

Politikai napilap.

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:Belváros, Kimizsi-utca 2.
II. emelet.

Telefon 723. sz.

DÉLI UJSÁG

Megjelenik naponként
délben, szükséghez képest
többször is.Előfizetési árak 1 hónapra:
Helyben házhoz hordva
70 fillér.
Vidékre postán küldve
1 korona.Hirdetések díjszabás
szerint.

Legujabb.

(Saját tudósítónk telefon jelentései.)

Az audiencia után.

Bécs, szeptember 24. Ma délelőtt 8 órakor Daruváry Géza külügyminiszeri osztálytanácsos megjelent Kossuth Ferenc lakásán és közölte vele, hogy Cziráky Béla gróf, a kit délelőtt 9 órakor fogad a király, tíz órakor óhajt a koalíció vezéreivel tárgyalásokba bocsátkozni.

Kossuth: Hol tárgyalunk?

Daruváry: A magyar miniszterium épületében.

Kossuth: Helyes, legalább magyar területen leszünk.

Bécs, szeptember 24. Cziráky Béla gróf 10 órakor a magyar miniszterium épületében tanácskozott a szövetkezett ellenzék vezéreivel. Kossuth kijelentette, hogy a király programja alapján a koalíció nem vállalhat kormányt. Cziráky gróf ezt annak kijelentésével vette tudomásul, hogy rövid időn belül meghozza a király válaszát.

Bécs, szeptember 24. Miután a magyar politikusok 3-ig hiába várakoztak Cziráky grófra, elhatározták, hogy tovább nem várnak és a 3 órakor Budapestre induló gyorsvonaton visszautaznak.

Budapesten.

Budapest, szeptember 24. Este 7 órakor érkeztek Budapestre a szövetkezett ellenzék vezérei. A pályaudvaron óriási néptömeg várta őket. Ember ember hátán tolongott a peronon; sok ezer főnyi tömeg verődött össze, hogy a koalíció vezéreit üdvözöljék.

Elsőnek Kossuth Ferenc lépett le a kocsis lépcsőjéről. A tömeg azonnal feléje tódult és olyan óriási lelkes ovációkban részesítette őt, valamint vezértársait, a milyenre Wekerle Sándor bukása óta még nem volt példa Budapestén.

A nép nevében Kacziány Géza dr. üdvözölte a szövetkezett ellenzék vezereit, a kiknek nevében Kossuth Ferenc lelkes beszédben válaszolt.

Budapest, szeptember 24. A pályaudvarról a polgárság a függetlenségi pártkör elé vonult, amelynek ablakából Polónyi Géza hatalmas beszédet tartott. Kiméretlen hangon bírálta a király eljárását és midőn ehhez a passushoz ért: »A tegnapi nap után immár mindenre el kell készülnünk« — a tömeg ezekkel a felkiáltásokkal szakította félbe: Éljen a

köz társaság! Éljen az alkotmány! Éljen a haza!

A tüntetés oly nagyméretű volt, hogy a pályaudvartól a függetlenségi pártkörig vezető uton, továbbá az Erzsébet köruton megszakadt minden közlekedés.

Rendzavarás nem történt, a polgárság békésen szétoszlott.

Budapest, szeptember 25. Bizonyosra veszik, hogy Wesselényi Miklós báró vezérlete alatt az újpárt legtöbb tagja Kaas Ivor báró vezérlete mellett a néppárt radikális csoportja, továbbá a dissidens-club több tagja még a mai nap folyamán belépnek a Kossuth-pártba.

Kossuth beszédje.

Kossuth Ferencet és vezértársait óriási lelkesedéssel fogadták. — Kacziány dr. és Viola Kornél üdvözléseire Kossuth meghatottan válaszolt. Válaszában higgadtságra és kitartásra buzdította a nemzetet.

A pályaudvarról a 25.000 főre felszaporodott tömeg a függetlenségi pártkör elé vonult, ahonnan Kossuth a következő beszédet tartotta:

Azt gondolják Bécsben, hogy a magyarokat erőszakkal lehet kormányozni, azt gondolják, hogy erőszakkal vissza lehet foglalni a nemzet jogait. De csalódnak odafönn, mert minden erőszak csak összeforrasztja a nemzetet és csak fokozza bennünk az ellenállási erőt. A mit tegnap tettek ellenünk, az csak arra tüzel a nemzetet, hogy még nagyobb hévvel törekedjen az Ausztriától való teljes elszakadásra. Mennél nagyobb hibákat követnek el a nemzet ellen, annál nagyobb lesz a visszahatás és közel az idő, mikor Magyarországnak csak egy pártja lesz: A függetlenségi és 48-as párt! Ne sajnáljuk tehát, hogy ellenfeleink a legsúlyosabb botlásokat követik el.

Jogaink mellett rendületlenül állunk, ezeket a jogokat nemcsak a törvény biztosítja számunkra, azok nemcsak emberi, hanem isteni jogok, mert maga a természet is a nemzetek függetlensége, a nemzetek szabadsága mellett szól.

Jól esik nekem és jól esik vezértársaimnak, hogy oly lelkesedéssel, oly meleg szeretettel fogadtak, mikor visszatértünk terhes utunkról. Nem csüggedtünk Bécsben sem, még kevesebb okunk van a csüggedésre itt. Köszönöm még egyszer a szeretetteljes, lelkes fogadtatást, melyben engem

és vezértársaimat részesítettek. Viseljük nyugodtan a csapásokat.

Kossuth után közkívánatra Polónyi Géza beszélt, aki beszédjében többek között a következőket mondotta: A korona meghívására idegen földre mentek vezéreink. Azt hittük, alkotmányos életünk hajnalhasadása következik. Csalódtunk. Császári parancsokkal akarják bennünket kormányozni. Ezt nem tűrjük. A magyar alkotmány nem ismer királyi parancsokat. Kérjük az Istent, hogy világossítsa fel hitvány tanácsadóktól félrevezetett uralkodónkat. Higgadtság, kitartás!

Lapzárta után a következő táviratot kaptuk.

A király küldöttje.

Budapest, szeptember 25. d. e. 8:25. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) Mikor Cziráky Béla gróf értesült a vezérek elutazásáról, rögtön a sürgönyhivatalba hajtatott és ott Kossuth Ferencnek a következő táviratot adta fel:

Felette sajnálom, hogy elkéstem, nálatok voltam ugyan, de személyesen már nem lehettem látogatást. Cziráky.

Azután Weidlingauba ment Cziráky gróf és ott átadta Apponyi Albert grófnak a király üzenetét, mely szerint ő felsége fenntartja magának a további elhatározási jogát.

Apponyi Albert gróf ezt rögtön megtáviratozta Kossuth Ferencnek.

Temesvár, szept. 25.

Sátoraljaujhelyi választás. Óriási közönség jelenlétében tartotta tegnap Búza Barna a programbeszédjét. Nagy lelkesedéssel fogadták úgy az ő, valamint a támogatására letutazott képviselők: Eötvös Károly, Mezőssy Béla, Benedek János, Farkasházy Zsigmond és Kún Árpád beszédeit.

A válság.

A bécsi Burgban tehát megjelentek a magyar nemzet vezérei. Magyarország királya hívata meg őket s ez elég garancia volt, hogy tisztességes fogadtatásban fognak részesülni. A király üzenete nekik lemondott kormányelnökéhez intézett kéziratában, hogy javaslataikat várja, mert »nem tett le a reményről, hogy elfogadható program alapján« rájuk bízhatja az ország kormányzatát. De a Burg becsapta őket: a kihallgatás öt percig tartott s vezéreink szóhoz se juthattak.

Valóban nagy esemény az, hogy az udvari reakció a nemzet alkotmányos követeléseire a koronás király ajkairól ilyen ultimátummal felel. S teszi épp akkor, midőn a nemzet békés szándékokkal eltelve fordult a trónhoz s ve-

zerei készek voltak a minimumig mérsékelni jogos igényeinket.

Közeledésünkre nemcsak gögös és rideg visszautasítás a nem remélt válasz, hanem egy valóságos oktrojálási kísérlet, hogy egész alkotmányunk összes jogelveivel felforgassák. Ily kísérlettel szemben a nemzet szükségképp összefog és minden törvényes fegyverrel végső lehelletig ellentáll. Itt megszűnnek a párt-ellentétek, a személyes rivalitások, az udvar elvakultságában és korlátoltságában a nemzet egyetemét hívta ki küzdelemre. E merénnyel szemben minden pártnak az lesz feladata és kötelessége, hogy az alkotmány épségét egész erejükből megvédelmezzék.

A lefolyt eseményekről a következőkben számolunk be:

A kihallgatás mindössze négy-öt percig tartott. A király a magához rendelt pártvezéreket nem dolgozószobájában fogadta, hanem abban a teremben, ahol az általános kihallgatások szoktak lefolyni. Elsőnek Kossuth Ferenc lépett be, utána Andrássy, Apponyi, Bánffy és Zichy.

A király a belépőket főhajtással fogadta. Az audiencia állva folyt le. Amikor az öt képviselő megállt a király előtt, az uralkodó kezében papírlappal, kijelentette, hogy németül fog beszélni, mert fontos dolgokról van szó és szabatosan akarja magát megérteni. — Én az urakat — mondta a király — a kabinet-alkotással akarom megbízni. Nagyon rosszul teszik, ha erre nem vállalkoznak. Ezután figyelmeztetett a helyzet súlyos voltára, amely még bonyolultabb lesz, ha nem vállalkoznak. A kormányzás alapjait maga akarja velük közölni. Ekkor a kezében lévő papírlapról felolvasta az előre megfogalmazott sorokat.

A király befejezte a kézirat felolvasását, és kijelentette, hogy ami a kormányznak ez alapon való átvételét illeti, az erre való tárgyalással ad hoc Goluchovszki külügyminisztert bízta meg. Az írást pedig, melyet felolvasott, átadta Kossuth Ferencnek. Hangsúlyozta még — a félhivatalos jelentés szerint — hogy a koalíció vezérei nehéz felelősséget vállalnak, ha a „koalíció eddigi álláspontjának merev fentartása által az elérhetetlenre való törekvést elébe tennék az eddigi viszonyok józan orvoslásának, amelyek folytán kimondhatatlan szenvedés és nyomor mind fenyegetőbb alakban hárulna Magyarországra és népére“. Amikor az uralkodó befejezte a mondanivalóját, átható tekintetet vetett az előtte álló politikusokra.

Báró Bánffy Dezső megkérdezte: — Felsőged tehát azt parancsolja, hogy gróf Goluchovszkival tanácskozzunk? — Igen! — mondta a király — aztán könnyedén meghajította a fejét, összecsapta a sarkantyuját, sarkon fordult és kiment a teremből.

A pártvezérek ezután a Bristol-szállóban ebédhez ültek. Néhány perc múlva megjelent a szállóban gróf Goluchovszki, leadta számukra a névjegyet és távozott. Rövid idő múlva Daruváry külügyminiszteri osztályfőnök jött el s beküldte a névjegyet Kossuth Ferencnek, aki kisietett hozzá. Az osztályfőnök a következőket jelentette a koalíció vezérének:

— Ö felsége megbízásából van szerencsém értesíteni a magyar koalíció elnökét, hogy az uralkodó a koalíció vezéreinek óhajta szerint gróf Cziráyt bízta meg a tárgyalásokkal. Az események további lefolyásáról tudósítónk telefonjelentéseiben számolunk be.

NAPIHIREK.

Temesvár, szept. 25.

Az ujbbessenyői honvédelemk leleplezése.

Párját ritkító és lélekemelő ünnepség színhelye volt a tegnapi napon Ujbbessenyő község. A község határában elesett 54 névtelen hős sírjára emelt márvány obeliszks leleplezést ünnepelte a község és az egész vidék. Az ünnepély lefolyásáról a következőkben számolunk be:

A nagy nap a reggel 9/4 órakor Temesvár felől érkező vendégek fogadtatásával kezdő-

dött. A fellobogózt állomási épületet és környékét ellepte teljesen az ünneplő közönség; a Rákoczy induló hangjai között beérkező vonatról Steiner Ferenc országgyűlési képviselő, Steiner Károly, dr. Dobroszláv Péter, dr. Junkert Mátyás, Mátyr Oszkár a Délmagyarországi és temesvári függetlenségi párt képviselőjében, továbbá Prepeliczay Ödön főszolgabíró és dr. Kapdebó Dezső, közíg. gyakornok, Leyritz Ignác, a temesvári honvédegyelet elnöke, tizenöt honvéddel, a Délvidéki Földmívelők Egyesülete részéről Bamba József és még nagyon sokan szállottak ki. Basserab Károly községi jegyző, üdvözlése, majd pedig Steiner Ferenc orsz. képviselő, válaszában elhangzása után megindult az impozáns menet vagy 50 kocsin a község felé. A templom elé érkezve Schäffer József községi bíró és Giczay Teruska, kis leánya üdvözölte újból a vendégeket. A templom előtt sorakozott lövészek diszlövészei után az egész társaság a templomba vonult, a hol végig hallgatta a dr. Schweitzer Alajos, plébános, által mondott nagy misét.

Ennek befejeztével elindult az ünneplő menet a község határában levő siremlékhez. A menetet 400—500 iskolás gyermek nyitotta meg, ezeket követték az ifjusági egyesület, a lövészek csapata, a zenekar a 48-as honvédek, a vendégek a községi előljárósággal és az intelligenciával és végül a község egész lakossága.

A magaslaton álló márvány obeliszks már messziről hirdeti Ujbbessenyő község nemes kegyeletét. Kapfer György, temesvári kőfaragómester művészi munkája dicséri az alkotót. Az obeliszken a következő szavak olvashatók: »Itt nyugszik 54 névtelen honvéd, akik 1849 augusztus 9-én ezen helyen lefolyt csatában haltak meg hazájukért.« A hátsó oldalon: »Ezen emlékkövet Ujbbessenyő község közönsége állította 1905-ben.«

A tulajdonképeni leleplezési ünnepély a következő sorrendben folyt le: 1. »Hymnus« énekelte az V. és VI. osztály tanuló ifjusága; 2. Seidt Kristóf, tanító, leplezte le az emléket; 3. Müller Henrik, gymn. VIII. oszt. tanuló, szavalt; 4. Schmidt Mihály a honvéd bizottság elnöke átadta az emlékkövet Schäffer József bírónak; 5. »Talpra!« énekelte az V. és VI. osztály tanulóifjusága; 6. dr. Dobroszláv Péter, ügyvéd, magyar ünnepi beszéde; 7. Titz Miklós, tanító, szavallata; 8. Steiner Károly, szerkesztő, német ünnepi beszéde; 9. Fiák Mihály, ifjusági egyleti tag, szavallata; 10. Az emlékkő története, előadta Gerhardt Jakob, igazgató-tanító.

Ezen pont a jelenlevők előtt egy epizód következtében felejthetetlen marad. Megható szavakkal ecsetelte Gerhardt a csata egyes részleteit, beszéde közben maga mellé állított két galambösz aggastyánt Siebold Mihályt és Kunzelmann Pétert, ottani lakosokat. Ez a két derék ember volt az, aki az elesett testvéreinket a csata után átadta az anyaföldnek. Átélték az augusztus 9-iki szomorú napot s ők fejezték be azzal, hogy az 54 névtelennek megadták a végtisztességet. Gerhardt igazgató érzéssel eltelte történeti előadása alatt alig maradt szem szárazon.

A sorrend II. száma Schmidt Mihály, honvéd bizottsági elnök, záróbeszéde volt, ezután a »Szózat« eléneklésével a leleplezési ünnepély véget ért.

Délben egy órakor vette kezdetét a Schuchféle vendéglőben a társas ebéd. Elsőnek Steiner Ferenc, orsz. képviselő, szólt fel. Remek szavakban emlékezett meg Ujbbessenyő község kegyeletes ténykedéséért. Majd Kernweisz Ferenc joghallgató üdvözölte Steiner Ferencet, mint a nemzeti eszmék egyik kiváló és tevékeny előharcosát. Ezután dr. Junkert Mátyás a jelenlevő hölgyeket éltette, Weisz György, tanító, a községre, Kossuthra, Apponyira és Steiner Ferencre emelte poharát, Aubermann Péter, jegyzőgyakornok, a hazafiság tüzetét áthatott beszédében éltette az országos függetlenségi pártot, Kossuthot és Apponyit s indítványára az egybegyűltek sürgönyileg üdvözölték a nevezetteket Paul F., hírlapíró, Schmidt M.-t, mint a honvédbizottság elnökét, Gerhardt J.-t, mint titkárt és Seidt Kristófot mint az ünnepély rendezőjét üdvözölte. Dr. Dobroszláv Péter az öreg honvédeket éltette és az elhalt hősök-

ről emlékezett meg. Végül Schmidt Mihály, a honvéd-bizottság elnöke, az agg harcosok nevében mondott hálás köszönetet a községnek, a vendégeknek, egyszerűval mindazoknak, akik áldozatkészségükkel lehetővé tették az emlékmű létesülését és azoknak, a kik megjelenésükkel az ünnepély fényét ennyire emelték. Nem mulaszthatjuk el végül még megemlíteni, hogy a szomszédos községek u. m. Szentadrás, Kisbecskerek, Billéd, Szabadfalu, Vojtek, Vadászerdő küldöttségileg vettek részt az ünnepségen.

— **Kitüntetés.** A király nemes Scherer Reinhard a cs. és kir. 29. számú gyalogezred ezredesének a III. osztályu vaskorona-rendet a díj elengedésével adományozta.

— **Fehér Vilmos.** Husvét hétfőjén történt a szerencsétlenség. Elgázolt a városi villamos vasut egy köztisztelőben álló és a társadalom minden rétegében kedvelt férfit, Fehér Vilmos, gyárvárosi állomási pénztárost. Fehér jelenleg a budapesti klinikán fekszik még mindig súlyos betegen, jobb lábát többől amputálták. Sorsának megadva magát türe és türi szenvedését; a szegény beteg nehéz kórágán egyre reménykedett, hogy a legközelebbi előléptetés meghozza a némi vigasztalást. Az előléptetés megtörtént, a temesvári főhivatalnokok közül többen részesültek ebben, de az az ember, a ki rangsorban első helyen állott, a ki már 28 éven át lelkiismeretes hivatalnok az államvasutnak és ez idő alatt a közbecsülést méltán megérdemelte, ezt az embert mellőzték. Fehér Vilmos gyermekies örömmel várta az örömhírt, de reményében csalódott s ez oly annyira hatott a szegényre, hogy állapota válságosra fordult. Vigasztal szolgáljon Fehérnek az őszinte szívből jövő általános részvét és ragaszkodás, a melyet tizenhat évi Temesváron való tartózkodása alatt szerzett barátai és ismerősei iránta éreznek.

— **Népesedés.** A lefolyt héten a m. kir. anyakönyvi hivatalban 34 születési eset lett bejelentve, ennek ellenében 30 halálozás fordult elő. Házasságot kötöttek: Gelcz Mihály — Junger Teréz; Gebhard Vince — Bücher Johanna; Iván Dimitrie — Pasula Mária; Blagoe Jován — Dönötön Mária; Nedic János — Muraresku Ilona; Burbay Sámta — Tóth Julia; Herz Henrik — Weisz Ilona; Gültig Ferenc — Neiser Mária; Woth Mihály — Grecek Mária.

— **Öngyilkosság.** Morelli Ferenc, az országos mintapince igazgatója, tegnap délután Budapesten a József körút 77/79. sz. alatti lakásának erkélyéről az utcára vetette magát, a hol a kövezen teljesen szétroncsolt testét halva maradt. A hatvanöt éves öreg urat gyógyíthatatlan betegsége kergette a halálba. Halálát testvérei dr. Morelli Károly, egyetemi magán tanár és Morelli Gusztáv, iparművészeti iskolai tanár gyászolják.

— **Szintársulatunk érkezése.** Krecsányi Ignác szinigazgatónk szerdán reggel indul el különvonaton társulatával Budapestre. A diszletek és egyéb podgyász már a mai nap folyamán megérkeznek.

— **A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület** f. évi szeptember hó 23-án tartotta báró Ambrózy Gyula elnöklete rendes öszi közgyűlését. Heinrich Géza titkár, előterjesztette a jövő évi költségvetést és a munka előirányzatot. Az egyesületnek jelenleg 5026 tagja van és 44 községben van rendes szervezett gazdasági egyesülete. Tekintettel arra, hogy ezen eredményt az egyesület három év alatt érte el, csakis dicséret és elismerés illetheti. A költségvetés szerint 32950 korona kiadással szemben 33000 korona bevétel van kimutatva. A jövő évi munkaterv felkarolja a gazdaság összes ágait, de különösen az állattenyésztést, a növénytermelést és a házi ipart. Több tagnak hozzászólása után a közgyűlés úgy a költségvetést, mint pedig a munkatervet elfogadta. Résztvettek a közgyűlésen: báró Ambrózy Gyula, Molnár Viktor dr. főispán, dr. Stojánovits György, Vargics Imre, Jeszenszky Béla, Ottlik Péter, Deutsch Andor, Juhász Vilmos, Vásárhelyi Zoltán, dr. Propeliczay Ödön, Gröftner Viktor, Heinrich Geyza, Janku Miklós, Zathureczky Károly és Skalla Árpád egyesületi tagok.

— **Kinevezés.** A temesvári ítélőtábla elnöke Dalnoki Nagy Aladárt a temesvári ítélőtábla kerületébe joggyakornokká nevezte ki.

— **Egy temesvári orvos külföldi szereplése.** A németországi gyermekvédelmi egyesület a csecsemő halálozás legyőzése érdekében Mannheimban nemzetközi kongresszust rendezett, amelyen dr. Szana Sándor, a temesvári állami gyermekmenhely és poliklinika főorvosa is részt vett. A kongresszus pénteki ülésén dr. Szana Sándor felolvasást tartott a magyar csecsemőápolásról, melynek keretében behatóan foglalkozott a temesvári gyermekmenhely speciális berendezéséről. A sikerült felolvasás után dr. Szana a hallgatóság nagy ovációban részesítette.

— **Hirtelen halál.** Bandola Lajos, a temesvári Müller-kioszk üzletvezetőjét szombat este tíz órakor a kioszk egy félreeső helyén szívszélhűdés érte. Bandola, mielőtt orvosi segély érkezett, meghalt. Az előhívott dr. Weisz Feodor és dr. Stefanovics Milivoj csak a beállott halált konstatahathatták. Bandola 58 éves volt és Miskolcra jött Temesvárra, ahol Müller Mihály, a kioszk bérlője mint üzletvezetőt alkalmazta. Az elhunyt hulláját a belvárosi temető halottas kamrájába szállították, ahol tegnap délután dr. Szigeti Henrik és Weisz Feodor — Szladek Károly, rendőrtisztviselő, jelenlétében — felboncolták. A boncolás természetes halált állapított meg, a mennyiben ezt szívszélhűdés okozta. Bandolát, aki szívbeteg volt, felesége és fia gyászolja; temetése ma délután 4 órakor lesz.

— **Szüreti mulatság.** Az erzsébetvárosi kath. templomépítési egyesület alapjának gyarapítási céljából f. évi október hó 7-én az »Erzsébet« vendéglő összes helyiségeiben igen sikerültnek ígérkező szüreti mulatságot rendez. Wittenberger József erzsébetvárosi iskolaigazgató elnöke alatt működő rendezőbizottság élénken fáradozik a mulatság sikerének biztosítása érdekében.

— **Gyilkos vő.** A temesmegyei Keszinc községből véres verekedésről ad hirt tudósítónk. Petru Dávid parasztagazda már régóta rossz lábón élt az apósával, Bosku Pávellal. Bosku folytonosan civakodott a vejével, mert ez szerinte nagyon lusta volt és elhanyagolta a gazdaságát. Szombaton reggel is almából verte fel Petrut, amin ez annyira felháborodott, hogy vasvillát ragadott és azzal agyba-főbe ütötte, amíg csak össze nem rogyott. Petrut a csendőrök letartóztatták. Bosku sérülései következtében tegnap meghalt.

— **Temesvár sz. kir. város törvényhatósági bizottsága** ma délelőtt 9 órakor tartotta rendes közgyűlését. Fontosabb tárgyak voltak: A városi felsőbb keresk. iskola párhuzamos osztályainak szervezése. — Több elemi iskolai tanítói állás szervezése. — Weinberger-féle telkek bérbeadása. Jelen voltak: Molnár Viktor főispán, Telbisz Károly polgármester, Bandl Rezső főkvipitány, dr. Meskó Béla, Lindner Ármán, Róth Vilmos tanácsosok, Török Sándor, Hinterseer, Mühle, Thaler, Uhrmann, Baader, Vest, dr. Steiner, dr. Sugár, dr. Rosenthal stb. bizottsági tagok. A közgyűlés a tárgysorozatba felvett összes ügyeket a tanács javaslatai értelmében fogadta el úgy, hogy a közgyűlés d. e. 10 órakor véget ért. A közgyűlés lefolyásáról holnapi számunkban közlünk részletes tudósítást.

— **Megölte a kedvesét.** Augusztus hó 7-én embervér folyt a józsefvárosi Béga jobb sor 3. sz. házban. Schmiéd József cipészsegéd ölte meg kedvesét Erhard Emmát négy kézszurással. Szándékos emberöléssel vádolva kerül holnap Schmiéd az esküdtbíró elé. Ezen bűnpör tárgyalása bizonyára sok érdekes részletet fog a társadalom posványából napvilágra hozni.

— **Gazdasági tudósítók kongresszusa.** A magyar gazdasági tudósítók folyó évi október hó 10-én kongresszust tartanak Budapesten. Az utolsó kongresszust az 1902. évben tartották Pozsonyban, a mely értekezlet a további ügyvezetésre igen kedvezőnek bizonyult.

— **A Temesvár szab. kir. városi munkaközvetítő intézet** f. évi szeptember hó 22-iki kimutatása szerint 243 munkás keres foglalkozást. Ennek ellenében munkát kaphat: 29 asztalos, 6 bádogos, 5 cipész, 3 fodrász,

3 fonó és szövő, 1 hentes, 3 kádár, 3 kályharakó, 5 kárpitos, 7 kerékgyártó, 3 kereskedelmi alkalmazott, 4 kocsihívó, 1 kocsi, 4 kovács, 4 kötélverő, 3 könyvkötő, 5 lakatos, 2 mázoló, 1 órás, 1 szítás, 3 szobafestő, 13 szabó, 3 szijgyártó, 3 kocsni nyerges, 1 üveges, 3 köfaragó, 1 kocsikenőcs készítő, 1 pinczemeszter, 1 vésnök, 2 betegápoló. Ezeken kívül következő szakba vágó női munkás nyer elhelyezést: 1 kereskedelmi alkalmazott, 4 kávéházi és vendéglő alkalmazott, 3 kötő- és szövőmunkásnő, 4 betegápolónő, 1 vasalónő, 2 újság kihordónő. Végül alkalmazást nyer: 5 asztalos, 1 bádogos, 1 cipész, 6 kárpitos, 2 kereskedő, 1 kocsigyártó, 22 lakatos, 1 műszerész és villanyszerelő, 1 órás, 2 szobafestő, 2 géplakatos, 3 takács, 1 látszerész tanonczfiu. A közvetítés 29 esetben vezetett eredményre.

— **Általános kömives sztrájk.** Városunkban kitört a kömivesek között az általános sztrájk. Ma reggel mindenütt beszüntették a munkát, négy korona 80 fillérenyi bért követelnek. Fichtner és Reitter, valamint Krämer építésszek anyagihiány miatt a munkásokat elbocsátották.

— **A makói Kossuth-ünnep.** Nagy lelkesedéssel, gyönyörű ünnepségek között leplezték le Makón Kossuth Lajos szobrát. Az ünnepségen részt vett a képviselőház küldöttsége is, Justh Gyula elnök vezetése mellett. Kossuth Ferenc és Apponyi Albert gróf az audienca miatt táviratilag mentették ki elmaradásukat. A képviselőket Farkas József polgármester üdvözölte. A szoborleplezési ünnepély 10 órakor vette kezdetét. A küldöttségek ekkor elhelyezkedtek a dalárda Kossuth dalával kezdetét vette az ünnep, Ábrányi Emil elszavalta Kossuth szobrára a műköltemények, majd a dalárda elénekelt a Szózatot, melyet Dózsa S. dr. megyei főügyész beszéde követett. III. és országgyűlési képviselő ünnep ódája után Kallós szobrász átadta a szobrot a városnak. Délben a Korona szállóban bankett volt, melyen Justh Gyula és Návay Lajos országgyűlési képviselők mondtak lelkes tósztokat.

— **Bucusi utóhangjai.** Fehér Antni, vizsgálóbíró, f. hó 23-án és 24-én Dragulyesen személyesen nyomozott a mintegy két héttel ezelőtt a dragulyesti bucsu alkalmával elkövetett szándékos emberölési bűnyűben. A hol Gerda Demeter és még néhány társa leszurtták az őket rendre intő Popovits György községi bírót és ennek János fiát. A tettesek vizsgálati fogságban vannak.

— Aki csinos, jó és tartós polgári ruhát vagy egyenruhát akar viselni, az bizalommal forduljon MURÁTH és KOLLINGER céghez.

Oszi modellek és ujdonságok megérkeztek!

Holzer

cs. és kir. udvari szállító

TEMESVÁR-BELVÁROS, Rezső-utca 7. sz.

Dívatlapok ingyen szétküldetnek.

Helyi és megyei telefon 616. szám.

Telefon 737.

Alapítottott

1845.

Telefon 737.

Alapítottott

1845.

A őszi idényre férfi, fiu és leányka ruhák a legdivatosabb kivitelben és legnagyobb választékban raktáron vannak. Képes árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

NEUMANN M.

cs. és kir. udvari szállító

TEMESVÁR-BELVÁROS, Hunyadiutca 1. sz. 34

TÖRVÉNYSZÉK.

— **Elítélt apa és fiu.** A szombati napon összeült esküdtszék Kosár Demetert Jörg Endre kir. alügyész, minősítési módosítását elfogadva — nem szándékos emberölés, hanem erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testi sértés büntetében mondotta ki vétkesnek, a miért is a bíróság — Gerdanovics Sándor, táblabíró, elnök és dr. Pécsa Miklós dr. Szász János szavazóbírák — két és fél évi börtönre és 20 korona pénzbüntetésre ítélte. Kosár Miklós két havi fogházra lett elítélve, ezt azonban a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette a törvényszék. Vádlottakat dr. Ádám György és dr. Szuló Ernő ügyvédek védtek. Esküdtek lettek kisorsolás útján: Hönig Ferenc, Hubernek Nándor, Leyritz Árpád, Heiblein Géza, Naftali Lipót. Dubovszky István, Frecot Nándor, Kocsuba Lajos, Helfling János, Horovitz Samu és Hornicsek József pótesküdték. Az ítélet jogerős.

— **Esküdtszéki tárgyalás.** Szándékos emberölés büntetével vádolva áll ma délelőtt a temesvári esküdtszék előtt Márkucz Szima, álios jómódu, 50 éves földmives. A falusi nép között divó szokás következtében került a vádlottak padjára úgy, mint már nagyon sokan jutottak oda ugyanilyen esetből kifolyólag. Márkucz házát átiratta leányára élet-hossziglani haszonélvezeti jog kikötésével. Veje Halusán Lázár, a ki különben is megférhetetlen természetű ember volt, már több ízben megkísérelte, hogy Márkucz életét kioltsa, de ez nem sikerült. Állandó civakodás és tetlegesség tanyája volt Márkucz háza. Folyó évi július hó 23-án történt a végzetes eset, a melyért az öreg ember földi bírái előtt ma számol be. Minden alapos ok nélkül kezdődött a civakodás, ennek folyamán Halusán azzal fenyegette meg apósát, hogy ne járkaljon az udvaron, mert egyszer úgy is megöli. Márkucz nem törődve ezzel a fenyegetéssel szobájába ment, a hová Halusán baltával követte. Vádlott ezt észrevette s hogy veje be ne jöjjön betartotta az ajtót, de az ezt benyomta. Márkucz erre ösztönszerűleg felkapta az asztalon heverő kést, mire Halusán a baltával feléjlesztette erre ez a kezében levő késsel Halusánt oly szerencsétlenül szurta meg, hogy ez 10 perc leforgása alatt meghalt. A vádhatóságot Jörg Endre, kir. alügyész képviseli, a védelmet ismert kriminalistánk dr. Lang Béla, ügyvéd, vállalta el.

— **Halálra ítélt cselédleány.** A bécsi esküdtbíró két napi tárgyalás után Navratil Franciska cselédleányt, aki szolgálatadóját Natzler Johannát borzalmas módon meggyilkolta és kirabolta, kötél általi halálra ítélte.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

M a k a y I v á n.

Mangold nyomda, Temesvár.

NYILTTÉR.

E rovatban közölttéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Nyilatkozat.

Alulírott ezennel kijelentem, hogy Bachruch Sámuel temesvári bej. kereskedő cég ellen, ügyvédem útján az ellenem folytatott meghurczoltatások miatt a bűnvádi feljelentést megtétem. Egyelőre ennyit tájékozással ez ügyben.

Temesvár, 1905. évi szeptember hó 25-én.

Izsák Izsó.

Ügyvédi irodám

Temesvár-Belváros, Koronaherceg-utca 5. sz. a. (Koronaherceg szállodával szemben)

megnyitottam.

TELEFON 191.

TELEFON 191.

Dr. Groszmann Samu.

Figyelmeztetés!

Alulírott temesvári nagy- és kiskereskedők mindenféle szakmából tudatjuk, hogy üzleteinket folyó hó 30-án és október hó 1-én, vásár szombaton és vasárnap, nevezetesen a nagy zsidó ünnepekkor, zárva tartjuk és kérjük a tisztelt vásári vevőinket, hogy szükségleteiket fent nevezett napok előtt vagy után sziveskedjenek fedezni.

Temesvár, 1905 szeptember 24.

Eisenstädter S. és Tsa	Klein és Dénes
Weisz Gerson és Tsa	Deutsch Márkus és fia
Baruch Bernstein és Tsa	Neufeld Adolf
Weisz M. Dávid	Kubitsék Károly
Deutsch Testvérek	Reiter Mór
Fleissig Adolf	Spitzer József és fia
Freund Ödön	Bányász Mór és fia
Deutsch R. Rezső	Weisz Ignác
Toffler Jakab	Färber Bernát
Häring Gusztáv	Schönberger M. és fia
Csendes és Fischer	Hoffmann Mór
Deutsch Testv. Gyár.	Brauch Vilmos
Engl R.	Neumann M.
Deutsch Testv. Józsefv.	Holzer Simon
Mevorach L.	Klein Izidor
Wesel Sándor	Bernstein M.
Deutsch M. és Testv.	Merkler Soma
Baruch Dániel	Budai Vilmos
Kohn E.	Färber Sándor
Metz utódai	Weinberger Ján. fiókja
Weisz Sándor és fiai	Brauch Lajos
Winternitz Márton	Hoch Karl
Morgenstern Zsigm.	Nissim Dávid
Winternitz testv. Józsefv.	Pillis Jakab
Frank és Schnabl	Freund A. és társa
Kohn Adolf	Jermovits Márkus
Kohn Dávid	Weisz Mór
Bachruch S.	Rosenberg Henrik
Deutsch Sámuel	Kohn Mór
Schattles Gábor	Weisz Zsigmondné
Kohn Ignác	Schild Ármin
Engl Adolf	Gersti Géza
Rosenthal M.	Grünfeld János
Rosenthal Isidor	Friedmann Hermann
Goldstein Zsigmond	Farchy Sámuel
Friedman Bernát	Klug János
Zahler Ármin	Klein Hillel
Mann Emil	Färber Miksa
Eichenwald Jakab	Palágyi József
Friedman Salamon	Biedl J.
Fischer Sándor	Hoffmann J.
Wegner Adolf	Nissim Testvérek
Billitz Gyula	Schatz Adolf
Goldmann Simon	Ujhely Jakab
Sternfeld B.	Pollak M.
Duschnitz L. és testv.	Basch Jakab
Adler Ignác	Krausz Adolf
Müller Adolf	Keppich Adolf
Winternitz testv. fiók	Faber Izsák
Wilhelm Fülöp	Özvegy Pollak Edéné
Weber Bernát	Feuerlicht M.
Engel Mór	Horovitz Samu
Drucker S.	Samek D.

Eladó ház. A Belváros közepén a Jenőherceg-téren olcsó áron fekvő 1 emeletes ház eladó. A ház évenként 8600 koronát hoz. Bővebb értesítéssel a kiadóhivatal szolgál. 35

Allandó Kereskedelmi szaktanfolyam uraknak és hölgyeknek.

Tantárgyak: egyszerű és kettős könyvvitel, levelezés, váltóisme, magyar-német gyorsírás, és gépirás (Yost és Ideálgépeken) ugyiszintén szép- és rondírás.

© Esti tanfolyam villamos világításnál. ©
Értekezési idő délután: 11-1/2 és délután: 7-9,

Klein Salamon 26

közsegi tanító, kereskedelmi szaktanító és gyorsíró.
Temesvár-Gyárvaros, Iskola-utca 6.

Lámpákat

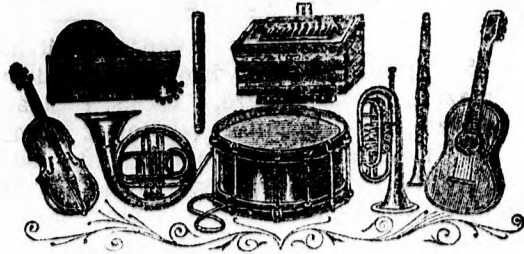
közönségestől a legfinomabbig rendkívüli jutányos áron ajánl a

„Porcellánház“

15 **Temesvár-Gyárvaros.**

Telephon 566.

Telephon 566.

BRAUN ANTAL hangszerkészítő

Temesvár-Belváros, Jenőherceg-utca 14.

Délmagyarország legnagyobb és legolcsóbb bevásárlási forrása réz-, fa-, fuvó-, vonó- és ütőhangszerekben. **Iskola-hegedűk** feltűnő jók — rendkívül olcsó árban 3, 4, 5 és 6 ft. Hangverseny-hegedűk 15 ftől feljebb. Az összes hangszerek és ezek részeinek nagy raktára.

Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek. Régi hangszereket veszek és másokra becsérlek. — Árjegyzék vidékre ingyen és bérmentve. 25

Az előkelő közönség kedvenc Modern berendezés!
találkozó helye! oooooo Pontos kiszolgálás!

FERSCHITZ FERENC, cukrász

Temesvár-Gyárvaros, Fő-utca 22 (saját ház)

készít legfinomabb süteményeket, cukorkákat, tortákat, parfáit stb. Az üzlet a legmodernebb igényeknek megfelelően van berendezve. Ünnepléses alkalmakra elvállal minden e szakmába vágó munkát és kezeskedik a legizlésebb kivételtől. 8

**Valódi
olasz**

vivóeszközök

és teljes felszerelések 31

kaphatók

Koch Károlynál

sebészeti műszergyáros, ortop. intézet

Temesvár-Belváros.

KLEIN J. GYULA

bank- és bankbizományi-üzlet Temesvár-Belváros.
Telefon 534.

Bankszakmába vágó összes transzacciók leggyorsabb, legelőnyösebb lebonyolítása. Jelzálog, építkezési és váltókölcsönök. Előlegek értékpapírok, vasut és hajózási áru feladó-vevényekre. Kölcsönök árukra. Sorsjegyek, értékpapírok és ígervények mindenkori vétele és eladása. Osztálysorsjegyek. Gabona és értékekre vonatkozó tőzsdéi megbízások elfogadása. Idegen pénznemek beváltása, sorsjegy ellenőrzés. Elzálogosított értékpapírok kiváltása, nagyobb összegű kölcsönnyújtás céljából. Készséggel díjtalanul szolgálom minden szakkifejlesztéssel. Globus élet és járadék biztosító intézet főügynöke. 9

WUNDER kárpitos-müsterme.

Temesvár-Belváros, Lonovics-utca 6, (Hungária szállodával szemben.)

Ajánlja fővárosi minta szerint berendezett kárpitos-müstermet, a legújabb, legstílusosabb és legolcsóbb díszítéseit és butormunkáit. Elvállalok — konkurrencia nélkül —
© lakás-, villa-, szálloda- és iskola-berendezéseket

a legszerűebbtől a legelegánsabbig, helyben és vidéken. Számtalanszor bizonyítottam, hogy 11 év alatt a külföldön, u. m.: Németországban, Belgiumban, Hollandiában, Amerikában stb. a legnagyobb és legelőkelőbb müstermekben szerzett tapasztalataim révén azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen követeléseknek a legpontosabban megfelelek és remélem, hogy a m. t. közönség bizalmát megnyerem.

Kiváló tisztelettel

Wunder Vilmos.

T. cz.

Alulírottak bátorkodunk a t. cz. közönségnek, valamint a t. tisztii karnak és a vidéknek is tudomására hozni, hogy

Temesvárott, Belváros Zápolya-utca 6. sz. alatt
(Dr. Réma-féle házban)

polgári és katonai **egyenruha-üzletet**
nyitottunk.

A legkedvezőbb bevásárlási források által azon kellemes helyzetbe jutottunk, hogy a t. cz. közönség részére a legújabb és legdivatosabb szövetekkel szolgálhatunk. Mindenféle szövetben dus raktárunk van.

Szállítunk:

Teljes öltönyt 50 k-tól feljebb
Felöltőt . . . 48 " "
Téli kabátot . 60 " "

A cs. és kir. hadsereg és a m. kir. honvédség önkéntesei részére:

Zubbany 28 k-tól feljebb
Kabát minőség szerint 48 " "
Köppenyt " " 64 " "
Nadrágot " " 20 " "

Raktáron tartjuk

az összes katonai felszerelési tárgyakat a legolcsóbb árak mellett.

Több évi működés által a legnagyobb bel- és külföldi üzletekben anyai szakismeretet szereztünk, hogy a t. cz. közönség követelményeinek minden irányban megfelelhessünk. Izléses és kifogástalan kivételért jót állunk.

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek.

A kinevezendő tart. hadapródjelölt őrmester (e. é. önkéntesek) részére kardok, kardszijkák, hordcsattok, kardbojtok most érkeztek meg. Rendkívül csinos kiállítás. Olcsó árak.

A t. cz. közönség szives jóindulatát kéri mély tisztelettel

30

Muráth és Kollinger.

1891. év óta szállítója:

a cs. és kir. 7., 19., 20. és 21. tüzérezredek és a 39. sz. gyalogezred tisztikarának és az összes egyévi önkénteseknek.

Steiner József

(ezelőtt Häusler Pál)

cipész

Temesvár-Belváros, Mercy-utca 2. sz.

Meglepő olcsó árak!

Elsőrendű kézmű uri-, női- és gyermekcipőkben dus raktár. 20

Amerikai cipők nagy raktára.

Készíték eredeti lábméretük után rendelésre cipőket, a legjobb anyagból. Pontos jó munka.

Egyévi önkéntesek részére különösen ajánlom régi jó hírneves készítményeimet a legjutányosabb árak mellett.

Kiváló tisztelettel Steiner József, cipész.